

M.A. 3rd Semester Examination, 2018

SANSKRIT

PAPER — SAN-301

Full Marks : 40

Time : 2 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable

Illustrate the answers wherever necessary

सर्वे प्रश्नाः संस्कृतेनैव समाधेयाः

1. एक प्रश्नः समाधेयः — 10 × 1
(क) काव्यप्रकाशोक्तं मङ्गलश्लोकमुल्लिख्य कविसृष्टेः श्रेष्ठत्वं प्रतिपाद्यताम् ।
(ख) वाचकशब्दस्वरूपं मम्मटोक्तदिशा प्रस्तूयताम् ।
2. सप्रसङ्गं व्याख्यायताम् —
(क) इति हेतुस्तदुद्भवत्वे । 5

(Turn Over)

अथवा

शब्दचित्रं वाच्यचित्रमव्यङ्ग्यं त्ववरं स्मृतम् ।

(ख) तात्पर्यार्थोऽपि केषुचित् ।

5

अथवा

स्वसिद्धये पराक्षेपः परार्थं स्वसमर्पणम् ।

3. सलक्षणं सोदाहरणं द्वयं व्याख्येयम्— 5×2

यमकम्, रूपकम्, ससन्देहः, निदर्शना ।

4. (i) सयुक्तिकं सलक्षणमलङ्कारनिर्णयः क्रियताम्— 5×2

(क) वदनं वरवर्णिन्यास्तस्याः सत्यं सुधाकरः ।

सुधाकरः क्व नु पुनः कलङ्कविकलो भवेत् ॥

(ख) न केवलं भाति नितान्तकान्तिर्नितम्बिनी सैव

नितम्बिनीव ।

यावद्विलासायुधलासवासास्ते तद्विलासा इव

तद्विलासाः ॥

(3)

अथवा

(ii) उभयोर्मध्ये पार्थक्यं निरूप्यताम्—

5×2

(क) उपमोत्प्रेक्षयोः ।

(ख) विभावनाविशेषक्त्योः ।
